

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84—

za pol leta . K 42—

za četrt leta . K 21—

za 1 mesec . K 7—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Orlovsko slavlje v Mariboru.

Maribor, 31. julija. (Izvirno.) V mesto prihaja vedno večje število udeležencev, da sodeluje pri današnjih zborovanjih in pri slavnostnih prireditvah jutrišnjega dne. Nemškutarska in slovenska liberalna gopoda je spočetkoma hotela tabor omalo-važevati in svojo hladno pasivnost preki-nila le, da naše goste Orle in druge ude-ležence zahrbtno žali. Pod vtisom discipli-niranega nastopa naših čet in pred resno-bo mnogih naših zborovanj se je pa pola-stila tudi mariborske nemškutarije in nje-nega liberalnega zavezništva plahost. Pri-prave za jutrišnjo slavnost so končane. Jutrišnji dan se tu pričakuje z veliko na-petostjo.

Maribor, 30. julija. Danes o poludeve-tih dopoldne je dospel poseben vlak s če-hoslovaškimi udeleženci za prvi slovanski orlovski tabor v Maribor. Na našo obmejno postajo St. Ilj so došli Orli in Orlice, kate-rih je bilo 200 v kroju, društvenikov in gostov je bilo okoli 500. Čehoslovaške go-ste je pozdravil v imenu šentilske občine župan Thaler, potem dr. Hohnjec v imenu jugoslovanskega kluba in SLS. Po pozdrav-nem nagovoru šentilskega župnika Vrač-ka se je v imenu Čehoslovakov zahvalil voditelj katoliških Čehoslovakov v Moravi prof. dr. Šramek. Za njim je govoril Slovak Raška. Zapeli so nato himno »Kje domov moj, šentilske Slovenke so pogostile go-ste s svežim pecivom, sadjem in drugimi okrepčili. Vlak se je odpeljal proti Mari-boru. Ondi je pričakovala došlece velika množica Orlov in Orlic in akademikega dijaštva in razna društva. Železničarska godba je zasvirala orlovsko himno in član sprejemnega odbora dr. Kovačič je češki pozdravil goste. Odzdravil je čehoslova-ški poslanec prof. dr. Šramek. Čehoslova-ški gostje so korakali skozi mesto v Slom-škov trg.

Šlika na Slomškovem trgu je bila jako bujna. Vzglezna razvrstitev je gotovo im-punirala vsemu navzočemu občinstvu. Z okna škofijske palače je pozdravljaj Orle in Orlice knezoškof dr. M. Napotnik. Pred palačo so pričakovali Orle jugoslovanski škofje Jeglič, Njarači i. dr. Vzklikanja in kraja. Knezoškof dr. Napotnik je v svojem pozdravnem govoru želel katoliški slovan-ski organizaciji obilo božjega blagoslova. Nato je ljudska množica zapela slovensko »Lepa naša domovina« in češki »Kde do-mov muj« in »Pod Tatrom«. Potem so čehoslovaške Orlice odkorakale med zvoki godbe in burnim obojestranskim pozdravljanjem v odkazano stanovanje v zavodu žolskih sester, Orli pa v vojaško višjo realko.

Ob sviranju železniške godbe so pri-korakali češki Orli pred vojaško realko, za njimi slovenski Orli. Poveljnik vojaške realke polkovnik Jakovljevič v spremstvu častniškega zbora je pričakoval goste ter jih pozdravil z »Dobrodošli bratje Čehi!« V njegovem imenu je Čehe nato pozdravil polk. adjutant v češkem jeziku.

V vznesenih besedah se je za pozdrav in gostoljuben sprejem zahvalil načelnik

čeških Orlov. Povdaril je, da so prvi ofi-cijelni zastopniki Orlov v Jugoslaviji — v obmejnem mestu Mariboru. Načelnik če-hoslovaških Orlov je bil zelo vesel in gi-njen ter je povdarjal, da je vesel, da ima čast prestopiti na čelu svojega krдела osvobodjena jugoslovanska tla.

Polkovnik Jakovljevič je povdaril ju-naštvo Čehov, ki so se s Srbi ramo ob rami pripomogli do zmage in ujedinjenja Jugo-slovanov.

Nato je zadonela pred vojaško realko godba, katere je igrala »Bože pravde«.

Čehoslovaški Orli so se nastanili v svojih prostorih in ostali Orli so odhajali z navdušenimi klici: Bog živi! proti mestu.

LDU Maribor, 30. julija. Po odhodu Čehoslovakov na stanovanja, se je pričelo zborovanje v veliki dvorani Kazine, ki ga je otvoril predsednik Slovenske dijaške zveze teolog Kordin s pozdravnim nagovo-rom, v katerem se je spominjal umrlih vo-diteljev dr. Kreka, dr. Pera Rogulje, dr. Po-gačnika in dr. Eckerta. Vsakemu izmed njih so vzklikali zborovalci slava. Za pred-sednika zborovanja je bil izvoljen med. Ivo Peršuh. Teol. Kordin je poročal o aka-demičnih ferialnih društvih ter opozarjal na važnost prosvetnih društev, pozivajoč vse akademike k prosvetnemu delu. Za njim je nastopil med. Flegler, ki je poročal o dosedanjem delu akademikov na polju ljudske prosvete in poudarjal potrebo od-prave analfabetizma na Hrvatskem. V de-bati, ki se je nato razvila, je jurist Žužek med splošnim odobravanjem opozarjal na tesno vez med kulturo in politiko, vsled česar je vsako kulturno društvo nujno tu-di politično. Po sklepu referata teol. Kor-dina o edinstvenem programu prosvetnega dela je bilo zaključeno zborovanje ferial-nega društva.

LDU Maribor, 30. julija. V prisotnosti škofov dr. Napotnika, dr. Antona Bona-venture Jegliča in biskupa Šariča se je včeraj dopoldne pod predsedstvom profe-sorja Antona Medveda vršilo zborovanje katehetskega društva. Tajnik Anton Ča-dež je imel predavanje pedagoško didakti-čne vsebine. Za njim je predaval kaplan Medved iz Jarenine o mladini in telovad-nih organizacijah. Na zborovanju so skle-nili resolucijo glede vzgoje krščanskega te-lovadnega naraščaja. Na zborovanju, ki se je popoldne nadaljevalo, je bil sprejet predlog glede osnutka posebnega katehet-skega društva za lavantinsko škofijo in katehetskega društva za vso Slovenijo.

LDU Maribor, 30. julija. Včeraj popol-dne se je vršilo zborovanje SDZ, na kate-rem je podal predsednik teol. Kordin krat-ko zgodovino zveze izza prve dobe njene-ga petnajstletnega obstoja. Nato so se pre-čitale došle brzojavke s pozdravi, med nji-mi pozdrav ministra dr. Korošca. Minister je bil izvoljen častnim članom SDZ.

LDU Maribor, 30. julija. Popoldne se je nadaljevalo žensko zborovanje. G. Župevc je govorila o ženskem vprašanju in se za-vzemala za enakopravnost žensk v politi-čnem življenju.

Vladna kriza bo rešena danes?

Belgrad, 30. julija. Na današnji seji delegatov parlamentarne in demokratske zajednice, katere so se udeležili dr. Ves-nič, dr. Ninčič, Drašković in Pribičević, se je dosegel sporazum v vseh vprašanih razen nekih malenkosti in izvedbe agrar-

ne reforme. Jutri se bodo pogajanja na-daljevala, da se doseže končni sporazum. Upajo, da bo Vesnič, ako ne nastanejo zadnji hip novi zapletitaji, jutri zvečer predložil regentu kabineto listo.

Oplenjena municija in vojni materijal.

LDU Gradec, 30. julija. (DKU) Danes od treh do štirih popoldne je bilo oplenjeno skladišče za municijo in vojni materijal v Fürstenfeldu. Storitci so bili najbrže v civilno obleko preoblečeni madžarski vo-jaki. V skladišču je bilo približno 2000 pušk, za 1000 mož opreme in precejšnje število neporabnih strojin. Vse to so sto-ričci odpeljali na 3 tovornih avtomobilih. Število mož, ki so napadli skladišče, se čeni na 800 mož, od katerih jih je plenilo le kakih 150, dočim so drugi stali na stra-ži. Mir v mestu ni bil kršen.

LDU Dunaj, 30. julija. (DunKU) Dr-žavni urad za zunanje posle je takoj, ko je bil obveščen o dogodku v Fürstenfeldu, dal avstrijskemu poslanstvu v Budimpe-šti nalog, da pri mažarski vladi vložijo naj-ostrejši protest in zahteva, da bodo krivci nemudoma kaznovani, da se povrne škoda in da se da Avstriji zadoščenje. Obenem so bila obveščena o tem vojaška zastopstva Anglije, Francije, Italije in Zedinjenih dr-žav na Dunaju. Š to stvarjo se je na da-našnji seji pečal tudi kabinetni svet.

Mariborski tabor.

V junaških vrstah naših Orlov kora-kajo danes po Mariboru tudi krščansko-socialni delavci in delavski sinovi. Vzpore-dno z zborovanji tolikih prosvetnih in so-cialnih organizacij se bodo vršili tudi de-lavski posveti naše Jugoslovanske stro-kovne zveze. Od teh nekaj dni, ki jih bodo najboljši sinovi Slovenije preživeli v Ma-riboru, pričakuje tudi naša delavska orga-nizacija obilo plodov.

Naši Orli so najmlajši, a najčvrstejši in najlepši sad krščansko socialne orga-nizacije. Polni krščanskega idealizma go-jijo v sebi duha nesebičnosti, požrtvoval-nosti in plemenite bojevitosti, lastnosti, ki jih mora imeti tudi naša organizacija in ki blestejo pri Orlih v polnem žaru, ker jih obseva ogenj mladostnega navdušenja. V tej družbi se more tudi krščanskosocial-ni delavec samo okoristiti.

Kakor zbira Orel pod svojimi peruti vse stanove in se vsi člani v njegovih or-ganizacijah bratijo med seboj, tako se vr-še v Mariboru točasnno zborovanja vseh stanovskih organizacij, kar jih stoji na krščanskem temelju: Jugosl. strokovne zveze, Društva rokodelskih pomočnikov in Jugoslovanske kmetijske zveze. V bratski edinstvi teh organizacij, ki se sedaj jav-lja v Mariboru, je velik del krščansko-so-cialnega programa, je njega najbistvenejši del, ona izpoved našega prepričanja, po kateri se dejanski najočividnejše ločujemo od socialne demokracije, stranke razred-nega boja. Tudi mariborski tabor naj pri-ča, da hočemo krščanski socialci v zdra-venem in vzporednem razvoju vseh potreb-nih stanov iskati javne blaginje in ne v bujskanju stanu na stan, v medsebojnem boju, ki more voditi le do popolnega raz-dora družbe.

Prvič se je zgodilo te dni, da so za-stopniki najrazličnejših narodnosti pohite-li na Slovensko manifestirat za svoje kr-ščansko prepričanje. Važen bo ostal ta dan tudi v zgodovini krščansko-socialnega de-lavstva. V daljavi se že kažejo obrisi pri-hodnje krščanske internacionale, katera bo enkrat postala dejstvo, ker jo hočejo vse krščanske organizacije civiliziranega sveta, kakor nam dokazujejo zastopniki Belgije in Anglije, Francije in Amerike, ki se sedaj mudijo v Mariboru, kakor do-kazuje brzojavni pozdrav, ki nam je pri-šel iz Švice. Med temi zastopniki niso le odposlanci telovadnih in prosvetnih dru-štev, marveč tudi delavski zastopniki, ki nam ponujajo bratsko roko. Delo, ki ga bomo morali še izvršiti, je ogromno, bo zahtevalo napora in sil, mnogega samoza-htevanja, vzgledne discipline in veliko ča-sa, toda izvršilo se bo.

Med orlovskimi gosti so tudi naši naj-bližji bratje. Hrvati in Srbi. Med Hrvati se je krščansko-socialno gibanje že mo-gočno razvalovalo in navzočnost Srbov nam je porok, da se bo prej ali slej tudi med njimi začelo. Tako se bo naše giba-nje, skromno začeto po dr. Kreku, razvilo po Jugoslaviji, stopilo preko njenih meja in se združilo z velikim delom človeštva, za katerega srečo hoče delati tudi sloven-ski delavec, ko se trudi za svoj blagor.

V tem upanju mariborski tabor naj-iskreneje pozdravljamo in mu želimo naj-boljšega uspeha!

Iluzije Josipa Kremena.

G. Josip Kremen toži v »Naroču«, ka-ko padajo naprednjakom iluzije druga za za drugo. Varal jih je Wilson, varali Fran-cozi, na, sedaj pa še Srbi.

G. Kremen in tovariši so bili med voj-no obešani in streljani, denuncirani, inter-nirani, konfinirani, preganjani. Potem je prišla svoboda. Naprednjaki so upali: bra-tje Srbi naprednjakom tega ne pozabijo. Oj, iluzije! Naprednjaki srbofilni stoje dan-es v kotu brez moči in brez ugleda, a Stojan Protič izjavlja, da slovenskih na-prednjakov sploh nikjer več ni. Oj, iluzije!

Komu ta iskreni izliv gospoda Kremena ne gre do srca? Saj je res, da so bili med vojnimi preganjanci tudi razni Me-

škoti, Grafenauerji itd., toda naprednja-kom se ni treba brigati za druge ljudi, naj dela reklamo vsak zase! Tako je. A kaj ti pomaga najglasnejša in najtrdovratnejša reklama, ko pa ta neznosni Stojan Protič na vso reklamo nič ne da, ampak gre in si stvar ogleda od blizu. Pa kako izkušeno oko ima! Sedaj pa kaj opravi z najvisilji-vejšim srbofilstvom in mučeništvom na-prednjakov, z najsvetejšim zatrevanjem, da so naprednjaki sol in cvet slovenske zemlje, ki se jim spodobi žezlo t. j. mini-strstva in poverjenjstva, a vse drugo pa da je temna, nevedna, izdajalska papistov-ska masa, ravno dobra za podnožje abso-lutističnim naprednjaškim ministrom in pokrajniškim predsednikom in poverjeni-kom. Prazen trud! Ta radikalna srbska glava ti ne verjame ničesar, pa se brati z dr. Korošcem in vpoštevaj njegovo stran-ko, a ubogi naprednjaki, taki srbofilni in mučeniki, sol in ne vem še kaj, ti so pa brez usmiljenja in brez pomoči prepušče-ni svojemu strahu pred volitvami. Ampak le počakajte — še stoji zvesto in neomajno za naprednjaki državno uradništvo in vob-če vse javno nameščenstvo — to Vam bo ob volitvah »dalo odgovor!« Jamčim Vam za to! — vzneseno kliče gospod Kremen. Jamčim, da bo takrat konec — Vaših ilu-zij!

Srečni gosp. Kremen — njegove iluzije so neizčrpne.

TRGOVINSKA POGAJANJA S ČEHO-SLOVAŠKO.

LDU Belgrad, 30. julija. Trgovinski pregovori med čehoslovaškimi in našimi delegati se nadaljujejo v Belgradu. Včeraj so čehoslovaški delegati predložili svoje zahteve. Zahtevajo 15.000 vagonov pšeni-ce in 15.000 vagonov koruze. Ponujajo pa za to 2500 vagonov sladkorja, 1000 vago-nov koka in 1500 vagonov navadnega premoga. Količina pšenice, ki jo zahteva-jo, je nezmerna napram količini pšenice, ki jo sploh imamo za izvoz in katero mo-ramo razdeliti na več držav. Razen tega je tudi nerazmerno več onega, kar zahte-vajo, napram onemu, kar ponujajo.

POGAJANJA Z RUSIJO.

LDU London, 30. julija. (DKU-Brezži-čno) V Moskvo je bil poslan nastopni od-govor: Z ozirom na to, da se bliža premir-je in da se ustavijo sovražnosti med sov-jetsko Rusijo in Poljsko, je angleška vla-da pripravljena, svojim zaveznikom pred-lagati, da se udeležijo konference v Londo-nu, kjer bodo zastopani tudi odposlanci sovjetske Rusije. Konferenca bo imela predvsem namen, vzpostaviti mir v Evro-pi, predvsem pa med Poljsko in Rusijo s pogojem, da se prizna Poljski neodvis-nost. Konferenca bo proučevala tudi ona vprašanja, ki so še nerešena med sovjetsko Rusijo in obmejnimi vprašanji. Ko se rešijo vse podrobnosti, bi mogla konferen-ca razpravljati o sporih, ki vladajo med sovjetsko Rusijo in zavezniki in o vpo-stavitvi rednih odnosov med obema.

LDU Moskva, 30. julija. (DKU-Brezži-čno) Vrhovni poveljnik rdečih čet Tuha-čevskij je poljskemu vrhovnemu poveljni-štvu na njegovo vprašanje naznanil, da se pravila o sprejemu parlamentarjev skla-dajo z mednarodnim običajem.

LDU Washington, 30. julija. (DKU-Brezžično) »Sun« javlja iz Varšave: Krasin je v nekem razgovoru izjavil, da je za svo-jo osebo prepričan, da se da poljsko vpra-sanje rešiti le potom neposrednih pogajanj s Poljsko in pa tedaj, ko bo Varšava za-vzeta.

D'ANNUNZIO NAMERAVA NOVE NA-PADE.

LDU Zagreb, 30. julija. »Domovina« javlja z Reke, da je d'Annunzio v svojem najnovejšem govoru izjavil, da bo odšel iz Reke, da izpolni sveto svojo zaobljubo. Na Reki tolmačijo to njegovo izjavo kot predizjavo njegovega že davno napoveda-nega napada na Split in Zagreb. Medtem prihaja vedno več beguncev z Reke v Ba-ka, Italijani so mnogo Suščanov zapri-li v Trstu; za vzrok ne vprašajo. Narod je preplašen vsled tega začel v velikem šte-vilu bežati preko demarkačijske črte.

MAŽARSKA SKUPŠČINA.

LDU Budimpešta, 29. julija. (DunKU) Mažarski korespondenčni urad poroča: V današnji seji narodne skupščine so nadaljevali debate o programu vlade. Poslanec Kocsak (stranka vlade) je protestiral proti odločitvi mažarskega ozemlja v imenu slovaškega prebivalstva. Slovaki so trdno odločeni, posluževati se pravice samoodločbe in so sklenili, da bodo skušali z vsemi sredstvi preprečiti, da bi ostala Slovaška za vedno pri Čehi. Kot zastopnik rutenskega prebivalstva je izjavil poslanec Paul Legeza, da bo rutenski narod, ako bo treba, svojo kri zastavil v to, da se rutensko ozemlje ne odloči od Mažarske. Protestiral je proti temu, da čehoslovaška vlada ni vpoštevala avtonomije. Poslanec Ivan Huber je protestiral proti odklopitvi zahodne Ogrske in je izjavil: Nemštvo na zapadni Mažarski ne bo trpelo, da bi se postopalo z njim, kakor s sužnji. Nikakor ne bo privolilo v to, da bi rdeča ljudska bramba prestopala mejo. — Naslednja seja se vrši jutri s programom: nadaljevanje debate o izjavi vlade.

UPORI V KALIFORNIJI.

LDU London, 30. julija. (DunKU — Reuter.) Iz Mehike javljajo: Guverner doljenje Kalifornije polkovnik Cantu se je odkrito uprl proti vladi. 30.000 vladnih čet je namenjenih v doleno Kalifornijo. Polkovnik protestira proti odredbam in je izjavil, da se bo ljudstvo branilo.

ČEHI NA POTI DOMOV.

LDU Cuxhaven, 30. julija. (DunKU — Wolff.) Semkaj prispeli čehoslovaki so se v treh posebnih vlakih odpeljali v domovino. Orožje bodo poslali pozneje za njimi, tako da bodo čete brez orožja potovale skozi Nemčijo. Član hamburškega delavskega sveta je prišel semkaj, da bi pregledal orožje.

IZGREDI V BRUSLJU.

LDU Bruselj, 30. julija. (DunKU — Havas.) Več tisoč bivših bojevnikov na fronti je demonstriral danes proti načrtu vlade, da se ustanovi zanje pomožni fond, dočim zahtevajo oni osebne prejemke. — Vdrli so v parlament, razbili del oprave in pretepli več poslancev. Vendar se je mogel vzpostaviti red in seja se je mogla nadaljevati.

POMOČ AVSTRIJI.

LDU Buenos Aires, 29. julija. (DunKU) Kongres je večeraj odobril kredit pet milijonov pez za Avstrijo.

SOGLASJE V RUSKEM VPRAŠANJU.

LDU London, 30. julija. (DunKU — Brezlično.) Lloyd George je izjavil v poslanski zbornici, da se naziranje italijanske vlade glede ruskega vprašanja strinja z mnenjem angleške vlade.

Politične novice.

— O ta Maribor! Ta meša štrečno liberalcem in framasonom posebno na Hrvatskem. Toliko časa jim je uspevalo, zadušiti vsako izrazito katoliško gibanje s tem, da so ga vnaprej zaznamovali z žigom klerikalizma in furtimaštva. Sedaj pa naenkrat vstaja »papeževa vojska« kakor iz tal in hiti v Maribor, da se združi z enako vojsko iz Slovenije. Stotine in stotine najboljših mladih ljudi, fantov in mladenk, mož in žena brez strahu, oh — z ognjem in žarom in radostnim ponosom pristaja pod katoliški prapor in se ne menja za sramotenje in klevete svobodnjakov. Kako pred svetom zatajati nemoč, nazadovanje svobodnjaštva, kako se neodločno in v lastni deželi prikriti to vabljivo mlado silo in moč, da se ne zginejo v njene vrste? Pri občinskih volitvah so se dali uspehi ljudske stranke prikriti pod napačnimi nazivi, a mariborska vojska — kdo naj jo prikritje, kako jo je mogoče utajiti?! Odtod silni srd hrvatskih liberalcev in fralasonov od »Hrvata« do »Domovine« na Maribor. »Hrvat« je lagal, da je dr. Korošec ponujal po vseh šolah brezplačne vozne listke za Maribor, pa je moral to laž porzeti. Sedaj piše »Domovina«, da podpira mariborski tabor jugoslovanska država in da se je med državnim uradništvom naravnost službeno propagirala misel za mariborski zlet. »Domovina« je nad tem seveda najgloblje užaljena in grenko ugotavlja, da »črna internacionala niti v reakcionarni Avstriji ni nikdar imela tolike opore... Sedaj ne preostane sokolstvu nič drugega, nego da v Jugoslaviji nadaljuje tisto nalogo, ki jo je imelo v Avstriji: da se bori proti črni internacionali in proti avstrijanstvu. Zato se bo čez mesec dni vršil v istem Mariboru zlet jugoslovanskega sokolstva. — Tako zelo boli moči teme na mi jasni mariborski dan! Kaj nam za to — mi gremo naprej!

— Pokazali so se, Ljubljanski podžupan dr. Triller je v sinočnjem »Narodu« jasno povedal, zakaj se je tako zelo razkoračil nad deželno vlado, ki je podražnja premoga prav tako malo kriva, kakor je g. podžupan nedolžen, da je deželna vlada revnim slojem poskrbela za najcenejši aprovizacijski premog, ki ga je mogla doseči. Razodel nam je, da ima v delničah

vevske papirnice 40.000 K in da ne gre, da bi to podjetje plačevalo dražji premog, ker bi to bila socialna, gospodarska in kulturna škoda. Iz tega more šele delavstvo razumeti, odkod podžupanova skrb za ljubljanskega konsumenta, ki bi ga že zdavnaj ne bilo več med živimi, če bi njegove koristi ščitili liberalni magnati. A vsega dr. Triller še ni povedal. Pozabil je razodeti, da je isti dr. Triller, ta branitelj kulture in revnih slojev, upravni svetnik Ljubljanske kreditne banke, ki je prava lastnica papirnice v Vevčah. Sedaj je šele docela razvidno, zakaj se je v liberalnih nenadoma zbudila socialna žilica: Boje se, da bi papirnica ne nesla več 50% obresti, za malega človeka je pa medtem morala poskrbeti deželna vlada.

— Socialni minister dr. Kukovec nima dela in zato objavlja v svojem listu »Novi dobi« nauke, kako naj bi dr. Korošec uredil svoje ministrstvo, da bi ne bilo treba poviševati prevoznine. Kolikor smo informirani in kakor je splošno pričanje, je dr. Korošec z izgledno energijo uredil železnice in bi gotovo zelo slabo storil, če bi se kdaj obračal na dr. Kukovca po svet. Svoj čas bi socialni minister veliko bolje porabil, če bi se enkrat pobrigal za sirote in invalide, če bi kaj storil zoper brezposelnost, če bi spravil delavstvo iz kleti in vagonov, če bi kaj ukrenil, da dobimo delavsko zbornico in starostno zavarovanje. Tu čakajo dr. Kukovca prave laborike. Bojimo se le, da jih ne bo nikdar utrgal.

— Komunist Fabjančič in »Naprej«. Pod tem naslovom smo priobčili, kaj piše naprej o g. Fabjančiču. G. Fabjančič sedaj objavlja naslednji popravek: Z ozirom na članek pod naslovom »Komunist Fabjančič in »Naprej«, ki je izšel v »Večernem listu« št. 169, ugotavljam to-le: 1. ni res, da sem si dal pred dobrim letom plačati v Parizu 5000 švicarskih frankov (po takratnem kurzu 150.000 kron) za to, da sem namazal tri pole papirja; res pa je, da sem prejel kot vodja informacijske pisarne 5000 francoskih frankov (po takratnem kurzu 25.000 kron), od katerih nisem vporabil zase niti onega, kar mi je po dogovoru pripadalo. 2. ni res, da sem se malo poprej v Ženevi prepiral z raznimi levčarskimi socialisti, češ, da je gospod Korošec, sedanji minister železnic, veliko boljši socialist in bolj revolucionaren, kakor Ljennin in Trocki; res pa je, da se nikdar in niker nisem izrazil v tem smislu. 3. Ni res, da ta gospod menda služi vsakomur, ki ga plača; res pa je, da sem vedno delal samo iz prepričanja. 4. Ni res, da sem bil srbski prostovoljec, ko so me plačali srbski nacionalisti; res pa je, da sem bil dobrovoljec, ne da bi me kdo za to plačal. 5. Ni res, da sem užival Kerenskijeve novce; res pa je, da nisem prejel niti beliča niti od Kerenskega, niti od ljudi, ki bi z njim sploh imeli kako kvezo. — Z zahvalo za lojalno objavo beležim z odličnim spoštovanjem Vladimir Fabjančič.

— Zveza med Hrvatsko zajednico in frankovci v zagrebškem občinskem svetu? »Agramer Tagblatt« poroča, da se med člani Hrvatske zajednice in frankovci v zagrebškem občinskem svetu plete zveza. V posebni seji pride te dni na dnevni red vprašanje o izključitvi treh frankovskih mandatov, ker dotičniki niso prišli na prvo župansko volitev in se tudi niso opravičili. Ti frankovci so sedaj velikemu županu poslali vlogo, v kateri zahtevajo, naj se čim prej skliče seja za župansko volitev, kjer hočejo sodelovati. Sedaj bi pa imeli Zajedničarji v občinskem svetu, ako bi se jim pridružili frankovci, 1 glas večine in bi tako mogli izvoliti svojega župana, t. j. dr. Srkulja. Zato je skoro gotovo, pravi »A. T.«, da bodo Zajedničarji sklenili s frankovci dogovor in bodo prvi glasovali proti izključitvi frankovcev, če ruži bodo pa pri županski volitvi oddali svoje glasove dr. Srkulju.

— Boljševiki v Azerbejdžanu. »Times« poroča iz Carigrada, da je vsa pokrajina Azerbejdžan podvržena oblasti sovjetske Rusije. Deželo upravlja 6 višjih komisarjev, od katerih sta dva Rusi, dva Georgijci in dva Tatare. Vojsko sestavljajo izključno Rusi.

— Rusko-poljska vojna. Sovjetske armade prodirajo neprestano na celi črti od Njemna do Dnjestra. V središču so Poljaki pravkar izpraznili Pinsk, na jugu stoji Rusi v Kamencu Podolskem, na severu v Suwalkih. Sovjetsko vojsko cenijo na 3 milijone mož. »Arbeiterzeitung« piše: Armada, ki prodira s takim pritiskom, s tako brzino, med neprestanimi boji vedno napadajoča na tako široki fronti, mora biti na visoki stopnji sposobnosti in polna notranjega ognja. To mogočno orodje svoje oblasti, ki si ga je ustvarila sovjetska republika, postavlja moči entente meje ter izključuje iz področja njenega gospodstva, celo vzhodno Evropo. — V angleški zbornici je izjavil Bonar Law, da angleška vlada nima z generalom Wranglom nobenih zvez več in da se mora le-ta sam pogajati neposredno s sovjetsko vlado. Tako mirovni konferenci v Londonu ni nič več na poti. Sodelovanju na kon-

ferenci je pritrnila že tudi Francija, vsekar pod pogojem, da se preje sklene za Poljsko ugoden rusko-poljski mir in da Rusija prizna svoje obveznosti nasproti zaveznikom. Konferenca naj bi se poleg ententinih velesil vdeleževale tudi Letonija, Estonija, Litavska in Rumunija. Bomo videli, kaj prinese svetu druga mirovna konferenca, ki je postala potrebna, še predno se je popolnoma zaključila prva!

Dnevne novice.

— Birmovanje v moravski dekaniji se je vršilo od 20. junija do 9. julija t. l. Število birmancev v posameznih župnijah je bilo sledeče: Brdo 114; St. Vid (Brdo) 31; Krašnja 97; Zlatopolje 62; Češnjice 68; Blagovica 101; St. Ožbalt 50; St. Gotard 123; Čemšenik 180; Izlake (Čemšenik) 203; Kolovrat 107; Sv. Gora 116; Vače 173; Peče 72; Moravče 438; Vrhpolje (Moravče) 123; Ihan 112; Dol pri Ljubljani 110; Sv. Helena 99; skupno je bilo 2379 birmancev.

— Kako se bodo naši trobojnci v zasadenem ozemlju. Iz Zagorja na Krasu se nam poroča: Da bodo čitatelji v Jugoslaviji vedeli, kako se godi slovenski trobojnci, naj navedemo ta-le dejstva. Na praznik sv. Rešnjega Telesa so hotele naša dekleta na hohaj postaviti slovenske zastave. Zaradi varnosti so vprašale karabinjerje, če jim dovolijo. Ti so odgovorili: da, ampak na eni mora biti laška, na drugi slovenska. To so pa dekleta odklonile in mesto zastavic so na vrhu djale šopke, v vencih pa povile cvetice v narodnih barvah. Drug slučaj: Fantje so postavili na večer sredi vasi velik mlaj in kot vsako leto na vrhu veliko trobojnico v trdni veri, da Lahi mlaja ne bodo podrli, ko bo enkrat postavljen. Pa so se zmotili. Karabinjerji so za to zvedeli, in fantje so morali takoj mlaj podreti in karabinjerji so zastavo vzeli, fantje pa mlaj še enkrat postavili. Ampak sedaj: Med procesijo so pa karabinjerji isto slovensko zastavo izobesili na svoji hiši in poleg nje laško, vmes pa laški grb. To so vedeli vsi ljudje in se čudili. Iz katerega namena so to storili, ni bilo nikomur jasno. Ampak splošno mnenje je bilo, da iz slabega ne. Ampak stvar ima načelen pomen: Če sme naša trobojnica viseti na karabinjerski hiši, zakaj ne bi smela viseti na cerkvi, šoli, zasebnih hišah? Naj obesijo karabinjerji na svojih zasadenih hišah kar hočejo, ampak tega ne bomo doživeli, da bi se slovenska trobojnica in bratska — bratili.

— Iz Mežice. Srečnega in zadovoljnega se lahko vsak čuti, komur je dana prilika, da lahko čita novo vsiljeno kunjno mariborskih »socialpatriotov«, katera grize na vse strani kakor stekel pes. Samo žal, da se je malokdo boji. V drugi številki si je ta »reformator« delavskega vprašanja privoščil tudi shod J. S. Z. v Mežici, ki je bil v nedeljo, 4. julija. Čeravno sta si z »Naprej« nekoliko v sorodu, vendar pišeta o tem shodu vsak po svoje, znamenje, da ni res ne eno ne drugo. Že glede števila naših pristašev se ta dva bratca ne strinjata. Stari »Naprej« piše, da jih je bilo 22, medtem ko jih je kratkovidna »Enakost« našla samo 12, čeravno jih je bilo še ob koncu, ko so že večinoma vsled kričanja in razbijanja socialističnih »kulturonoscev« večidel odšli, čez petdeset. Toliko, gospodje, v pojasnilo. Mi vam sicer ne zamerimo, če niste dobro šteli, ker ob takem rjojenju, ki ste ga povzročali, res ni čuda, če ste se ušeli. Za drugič pa je bolj priporočljivo, da lepo doma ostanete, ker se je pokazalo, da je tako divjanje slabo priporočilo za vašo stranko.

— Mojstrana. Tu imamo že več let cementno tovarno, ki pa že par let ne dela, vendar pa ima nekaj stalnih delavcev, ki jih porablja vodstvo za razna popravila. Kako se tem godi, priča plača 16 K na dan! Doslej ni bilo nobene pomoči, da bi se plača zvišala. Treba bi bilo, da se delavstvo zgane in stori primerne korake; zakaj, kdo naj danes preživlja s 16 K na dan družino? Od samih stroškov delavcev ne more živeti. Ali bi državni sekvester na Jesenicah ne mogel poboljšati delavskega žalostnega stanja?

— Za obrtniški naraščaj na Hrvatskem. Društvo »Hrvatskih radiša« priredi meseca avgusta letos po vseh večjih mestih zbirke in slavnosti na korist obrtniški mladini in njeni izobrazbi. Najznamenitejšje prireditve se bodo vršile v Zagrebu pod skupnim naslovom »Radišin zbor.« Poleg drugih razstav se bo ob tej priliki priredila rajstava vajeniških del, za katera je razpisanih 40 nagrad od 500 do 200 kron. Kdor dobi nagrado, bo moral iti na naučno potovanje na Češko, kjer mu bo društvo poskrbelo vrlega mojstra.

— Nove toplice. Iz Prepolja poročajo, da je tamkajšnji fizikar našel v okolici izvir tople zdravilne vode.

— Lekarne. Ministrstvo za narodno zdravje je zahtevalo od vseh občin popis števil prebivalstva, da se bodo po tem odredila mesta, kjer se bodo ustanovile lekarnice.

— Proračun belgrajske mestne občine izkazuje 60.703.480 din. dohodkov in pa 61.638.980 dinarjev stroškov, torej 935.500

dinarjev primanjkljaja. Proračun pa določa dohodkov na jako nezanesljivi način; tako je sprejeta v proračun postavka 10 milijonov dinarjev na račun vojne odškodnine, ki se nam skriva še v jako megljeni dalji. Podobnih dvomljivih postavk je v proračunu še več.

— Nagrobni spomenik srbskim vojakom na Francoskem. V Saint Genis Lavalu pri Lyonu so 19. julija odkrili nagrobni spomenik srbskim vojakom, ki so umrli tamkaj na vojnih poškodbah. To je bilo tistih 2000 srbskih invalidov, ki so jih na prizadevanje sv. očeta in nevtalnih družav izpustili iz nemškega in ruskega ujetništva ter jih je sprejela v oskrbo Francija. Ob odkritju so bile navzoče lionske mestne in naše konzularne oblasti. Gornje blagoslovil zagrebški duhovnik in vseučiliščnik na lionski univerzi A. Gab. spomenik pa francoski duhovnik in vseučiliščnik M. Michaud, ki je bil kapitan in poveljnik francoskega letalskega oddelka na solunski fronti ter odlikovan z najvišjimi francoskimi, srbskimi in grškimi redovi za hrabrost. Krasno je govoril hrvatski mestni poveljnik general M. de Montluisant.

— Nova socialna ustanova na Hrvatskem. Na Hrvatskem so uvedli nadzorstvo nad dojenčki; ki so na rej pri zasebnih družinah. Dojenčke bodo smele imeti le ženske, ki so zdrave, npravno brezmadežne, gospodarsko dobro preskrbljene in imajo primerno stanovanje.

— Velika tatvina v Zagrebu. V sarkofagu kopalnišču v Zagrebu je bil okraden trgovec Uroš Jelačić iz Mostarja. Tat mu je odnesel 1000 kron vreden zlat prstan z belo žensko glavo, dalje zlat prstan vredno 1000 kron, z vrezano moško glavo in zlat prstan v obliki verižice vreden 500 kron; 500 kron vredno zlato dozo, moško zlato zapestnico vredno 700 kron in v gotovini 5400 kron.

— Reclam cenejši. Nemški listi poročajo, da se je cena Reclamovim zvezkom znižala na 1.50 marke.

Ljubljanske novice.

Iz Seja »Prometne Zveze« in odseljen kurjačev se vrši v ponedeljek, 2. avgusta ob 8. uri zvečer v prostorih Jugoslovanske tiskarne II. nadstropje. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba vsacega člana odbora obvezna. Odbor.

Iz »Impeksu« ukradena manufaktura. France Korošec iz Spodnje Šiške št. 25 je delal dne 25. junija t. l. pri »Impeksu« na glavnem kolodvoru, kjer je ukradel 1 kos manufakture. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Korošca na 1 leto težke ječe.

Iz Prepovedano nočno delo. Po naredbi deželne vlade za Slovenijo z dne 28. septembra 1919, št. 719, je prepovedano v pekarnah ponočno delo. Proti tej naredbi se je pregrešil 23., 24., 26., 27. in 28. julija 1920 pekovski mojster Valentin Avbelj na Glincah, dne 29. julija t. l. pa pekarica Antonija Drobina na Glincah.

Razne novice.

r Žena v Črni gori. Splošno je doslej veljalo ne le med tujci, ampak tudi med neposrednimi brati Jugoslavi, da zavzame žena med Črnogorci najnižje in najtežje stališče. Proti temu mnenju je na zagrebškem ženskem kongresu najodločnejše nastopila učiteljica na Cetinju gospa Kristina Čuković. Dokazovala je, da živa žena med Črnogorci veliko spoštovanje in veliko pravo, a da je njen položaj težak, je v naravi črnogorskih gospodarskih razmer in političnega položaja Črne gore. Zanimivo je, kako je ga. Čuković pojasnila tisti »oprostiti«, ki ga rabi Črnogorci, ako nasproti tujcu omeni svojo ženo, kakor bi omenil nekaj nesposobnega. Čuković izvaja: »V srbski narodni pesmi »Kosovska devojka« vprašuje težko ranjeni knezov zastavonoša Orlovič Pavle Kosovko devojko: »Koga, mlada, po razboju traziš (iščeš), ja li brata, ja li bratčeda (bratranca), ja li pogrehu stara roditelja?« Ljudstvo smatra Boga za brezgrešnega nebeškega očeta vseh ljudi, zemске starše pa smatra za roditelje po grehu. Iz istega vzvišenega moralnega načela izvira tudi opravičenje pred imenovanjem lastne žene. Potemtakem ni točno, da pomenja črnogorski »oprostiti, moja žena« ponižanje za ženo, ampak so te besede le izraz najvišjenega, pojmovanja npravnosti, ki je lastno tistemu delu naroda, ki ga še niso zavedle bolestne ideje in fantazije.

r Prusovske železnice. Na prusovskih železnicah so v zadnjem času napravili poizkuse s plinovo turbino srednje velikosti. Uspeh je bil baje jako lep.

r Železna ruda v Južni Ameriki. V Čile, Braziliji in Venezueli so našli silno bogate železne rudnike, Nemška se že pogaja, da bi uvažala železno rudo iz omenjenih dežel.

Odgovorni urednik Jože Rutar. Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tisk »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.